

Ámde nem megy ám egyre, hogy mit olvasunk szórakozásból.

Mindenekelőtt jól meg kell válogatnunk illeten szórakozásunk anyagát, mert a mily nehéz e mellett is a szellemi művelődés, épp oly könnyen eldurvul a lélek, a jó érzék nem az irodalmi nyelven és kellő finomság nélkül megírt férczmunkák olvasása által.

Az emberek egyénisége különböző lévén, az egyik egyén az egyik, a másik egyén a másirányú irodalmi művek kedvelése felé hajlik, ez azonban, ha jól meg van választva az olvasni való, teljesen egyremegy.

Száraz, tudományos munkák olvasására a kevésbé iskolázott egyén hajlammal nem bír, mert annak megértésére elegendő tudással nem rendelkezik. De vannak nagynevű magyar íróink, kiknek művei, legyen az költemény, regény, elbeszélés stb. oly egyszerű tiszta magyar nyelvezettel, és oly könnyed modorban vannak megírva, hogy a legegyszerűbb ember is könnyen megérti, élvezi, s a szép eszméket, melyek benne kidomborodnak, könnyen magába szívja, s valójában meghódol neki. Az ilyen művek nyomán nemcsak a szép eszmék, a kellő hangulatok ébresztetnek fel az egyénben, de a könnyed nyelvezet, a keresetlen modor, mintegy befeleszködik az olvasó énjébe, s beszédjét, kifejezéseit, egyenességét egyenesen tulajdonává is teszi.

Ezért van azután az, hogy azon kevésbé iskolázott egyén, a ki felnőtt korában kezd szórakozásból olvasgatni, az első időben mintegy rabjává válik az olvasásnak, alig tud szabadulni azon benyomásoktól, melyeket a műben kifejezésre jutó gondolatok lelkére gyakorolnak.

Ezen benyomások a lélekben szánalmat, örömet, féltelmet, aggodalmat stb. az éppen olvasott képletekhez képest váltanak ki, a lelket minden oldalról próbára teszik s miként a sportok a testet különféle irányban foglalkoztatják és több irányú ellentállásra teszik képessé, úgy ezek a lélekre szellemi tornaként hatnak s előidézik oly irányú érzékenységet, fogékonyságot, melyek azelőtt vagy éppen nem, vagy csak nagyobb meg rázkódtatások, különösebb eset behatása alatt voltak képesek megnyilvánulni.

Ki ne ismerné csendőreink közül legalább egy-két költeménye révén a mi halhatatlan költőinket: Petőfi Sándort, Vörösmarty Mihályt, Arany Jánost? Ki ne olvasott vagy hallott volna Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Bárány Eötvös József, stb. nagynevű íróinkról?

Ezeknek a nagynevű költőknek, íróknak művei az önművelődésre épp oly hatékonyak lehetnek, mint a csecsemő fejlődésére az anyatej, melylyel erőt, életet szívnak magokba.

Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, vagy Arany János költeményeiből egy-egy kötet egy kis világot visz be

egy-egy csendőrlaktanyába, s a hol nem volna még meg, fővénységre vall azt a néhány koronát kimélni, melybe ezek beszerzése kerül.

Több neves íróinknak művei is ma már annyira hozzáférhetőek, hogy csekély anyagi áldozat mellett megszereshetők.

Névtelen szerzők műveihez különösen azok, kik ily művek irodalmi becsének megítéléséhez nem értenek, ne nyuljanak, mert fogékony lelkük kárát vallhatja.

De felemlíthetjük itt még a mi fővárosi elterjedt hírlapjainkat is, melyek sok-sok ezer példányban megjelenvén, futó tüzként terjesztik a felvilágosodást, műveltséget, kevés anyagi áldozat mellett lehetővé teszik az általános tájékozódást, ismeretgyűjtést, s tiszta zamatos magyar nyelvezetükkel irányt szabnak a keresetlen, de irodalmi magyar nyelv terjedésének az ország minden zugában való meghonosodásának, s minden vidékbeli tájszólástól menten mintegy fölkinálják az alkalmat, hogy a ki akarja, magát tovább művelje. Egy jól megválasztott lap minden laktanyában kell hogy legyen.

A harmadik eszköz az önművelődés fejlesztésére a felolvasásokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétel. Ma már majdnem minden községben tartanak ilyenek, tehát ezeket az alkalmakat is ki lehet használni, hogy a célhoz egy lépéssel tovább érjenek csendőreink és altisztjeink.

Mindenesetre baj az testületünkre, ha csendőreink bármi ok folytán és a már érintett módon eligyekeznek testületünkől, itthagya a biztos és oly megélhetést, melybe magukat már kellőleg beleélték, s más oly állami szolgálatba lépnek, hol a szerzett képesítés alapján talán beválnak, de egyoldalú képzettségük mellett új helyzetükbe magukat beleélni nem tudják, ők maguk is elégedetlenebbek lesznek, mint voltak, s az állam is kevesebbet nyer velük az új alkalmazásban, mint a mennyit vesztett azzal, hogy jól kipróbált régebbi állásukat elbagytyák.

A magasabb képesítés iránti törekvés dicsérendő erénye mindenkinek, annál inkább egy csendőrnek. Ki az ő terhes szolgálata mellett is tud időt fordítani arra, hogy magát tovább képezze, s ezért nehogy azt higgye valaki, hogy az ilyen irányú törekvést, bár sok esetben a testületet elhagyni szándékozás a rugója, bárki rossz szemmel nézné, de viszont kötelességet vélünk teljesíteni, hogy egyrészt az ily irányú törekvéssel járó kudarczától, vagy lelketlen közvetítők becsapásaitól, s az azzal járó igen tetemes, sokszor bírbavaló anyagi áldozatoktól legénységünket óva intsük, másrészt meg, hogy nemcsak a polgári állás elnyerése céljából, de csupán az önművelés célzatával magukat tovább s nemcsak a szolgálati állás által megkövetelt tehát egyoldalú irányban képezni akaró legénységünknek emlékébe hozzuk, hogy nem néhány tankönyv anyagának szószerinti be-

A legjobb órák,

legszilárdabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

magolása, hanem irodalmi értékű művek, elterjedt jóbíró fővárosi napilapok vagy szépirodalmi folyóiratok olvasása által kell napról-napra gyarapítani ismereteiket, csiszolni lelkületüket, elsajátítani szeretett hazánk tisztá, zengzete nyelvét s ezáltal megszerezni — bár hosszú időn át is, az általános lelki műveltséget is, melylyel minden tisztviselőnek rendelkezni kell.

A tapasztalat igazolja, hogy a képesítés megszerzésére való törekvés legnagyobb részben ferde utakon történik. Igen sok helyen van az órszállomáson polgári iskola, s így akadna correpetitor is, a ki az iskolai anyag elsajátítását elősegítené nem is túlságos honorálás mellett, mégis ezen kedvező alkalmat mellőzve csendőreink, altisztjeink sokszor csak egy napi utazással elérhető helyeken levő iskoláknál jelentkeznek vizgára, ott megelőzőleg 8—10 napot tartózkodnak előkészület czimén és rengeteg költségeket okoznak maguknak, s magukat is, az illető tanintézet vizsgázó tagjait is gyanúnak teszik ki.

A ki a kívánt tananyagból elkészült, annak nincs szüksége bujkálásra, az megfelel az x-i vizsgázó bizottság előtt úgy, mint az y-i előtt.

A kétes uton szerzett képesítésnek pedig úgy is csak kétes értéke lehet.

Ha már valaki minden áron magasabb iskolai képesítést akar elérni és arról bizonyítványt szerezni, tegye azt az egyenes csendőrhöz illő uton, s ha a végcélja ezzel az, hogy az ilyen képesítéshez kötött tisztviselői állásához jusson, számoljon saját énjével, hogy mint ilyen meg fog-e tudni felelni, nem teszi-e ki magát becsapásnak oktalan anyagi kiadásoknak, s vessen latba, hogy a biztos jelent érdemes-e feláldozni a bizonytalan jövőért; mert az állam érdeke úgyszólván azonos az övével. Az állam csak úgy nyerve vele, ha kifogástalan művelt tisztviselőt nyer benne, az ő érdeke pedig, hogy mint ugyanolyan tisztviselő érvényesülni tudjon, mert ha nem így sikerül, igazán nem tudható, hogy melyik, az állam vagy az ily uton lett tisztviselő vesztette többet, de hogy *minülkelt sokat*, az bizonyos. Ha pedig ennek dacára is tudva megy valaki vesztébe, csak magát okozhatja majdan balsorsáért.

A bűnök büne.

(A gyermeknapok alkalmából.)

Irta: Tábori Kornél.

Olyan hünről ejtünk szót, a mely ellen sokszor módjában van föllépni a csendőrségnek is, de általában az egész társadalomnak kötelessége volna sikrá szállni vele szemben. A lapoknak szinte állandó rovatukká vált a *gyermekkinzásokról* szóló hírek sorozata. Hol a pénzében rothadt szalmán és bajmoresztő piszkos környezetben csontvázza sóványodva, elbűlyülve találunk gyereket, hol valamilyen kamrára, disznóóra

vagy padlás-zugra lesznek figyelmesé a lakók és elgyötört gyermeket találnak olyan helyen, a hová jólelkű emberek még kutyát sem zárnának; hol pedig megunják hallgatni valamilyen kis gyermek jajsikoltásait, a kit apja, anyja lassu kinzással ver halálra. Jön a följelentés, az eset a lapokba kerül, az emberek felháborodnak és másnap-harmadnap ugyanez megismétlődik. Megismétlődik százszor, ezerszer.

A bűnök büne az, hogy apák, sőt még gyakrabban anyák brutális szívtelenséggel gyötrik agyon gyermekeiket. Legtöbbször a nyomor az, a mi a förtelmes bűnre ösztökéli a szülőket. A nyomor, a mely kétségbeesztő gondokkal tölti meg az anya szívét és fejét, hogy a gyermekeknek szeretetére ott többé hely nem marad. A kis ártatlan áldozatok pedig legtöbbször kedvetlenül, bosszusan fogadott jövevények ebben a nyomorult életben, törvénytelen gyermekek, vagy pedig valami részeges napszamos-háztartásnak fölösleges részei. A soruk már születésüktől fogva az éhezés, verés, a mit annál kiméletlenebbül és kegyetlenebbül osztogatnak nekik, mert a kis martirok jóformán védtelenül vannak kiszolgáltatva kinzóiknak, a kik a kicsinyek szerencsétlenségére szülőiknek vallhatják magukat.

Többnyire — mint említettük — a nyomor elkecseregése az, a mi ezt a lelketlenséget kiváltja az emberek közül, majdnem mindig azonban hozzájárul ehhez a kinzásban lelt brutális visszataszító öröm. Az erős felnőtt ember gyönyörűségét találja benne, ösztönét elégíti ki, hogy a gyenge, védtelen gyermeket verheti, kínozhatja. Hisz a nevelők és tanítók brutalitásának is, a mely nem egyszer végződik azzal, hogy a tanítvány nyomorékká lesz, vagy bele is hal a nevelésbe, gyakran ez a kinzósztón a magyarázata. S ez a kinzósztón sok emberben hatalmas perverzitás fejlődik, úgy hogy az egész világon vannak klubok, a melyek azért alakultak, hogy bennük *ilyen meglehetősen idegzetű emberek a szenvedélyüket kielégíthessék.*

Egy bécsi lapban a minap olvastunk egy hirdetését, a hol rossz gyermekeket a legújabb methodus szerint láttnak el megfelelő porciózószerűséggel. Külön berendezett helyiség fiatal leányok számára.

Egy tanító, a ki Budapest egyik munkáskülvárosában hatvan gyermeket nevel, megfigyelte, hogy egy iskolaév alatt *százhatvan* esetben jöttek a tanítványok kék foltokkal, dagadt képpel, véraláfutásos ütlegekkel az iskolába, a miket mind a szülőktől kaptak odabaza. Három esetben kellett a bíróságnak közbelépni, hogy a gyermeket a szülők ellen megvéldje. Volt egy kis leány az osztályában, vöröszegény, sápadt, nyugtalan, de okos, kedves kis leány, a ki minden másod-harmadnap ilyen otthoni emlékekkel jött az iskolába. Egy alkalommal diónyira dagadt, kék meg vörös foltokkal állított be és ki sem tudta nyitni a szemét. Hosszu faggatás után végre bevallotta:

— *Az údés anyám szemem nyugott.*

A tanító feljelentette a lelketlen asszonyt, a minek az volt az eredménye, hogy az anyát szóbeli megrovásban részesítették, aztán pedig elbocsátották kis áldozatával együtt. Mint hogy azonban az esetnek mégis híre kerekedett, az egész család elbuzerzkodott a környékről, elvitték a kis leányt is magukkal, a tanító többé birt sem ballott róla. Képzeltető; milyen volt az élete azután, hogy a szüleinek ezt a kellemetlenséget megszerzte.

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irta dr. Guttlér Samu. Eddig a következők jelentek meg: I. A véu kőpő II. Világvárosi bűnök. III. Tűzár mester. IV. Az északon Budapest. — Sajtó alatt: V. Az urnogok világa. VI. Híros szállásosok. VII. Tűzár külföldi eskerei. VIII. Gyanusz okizetnőziák. IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern botrányok. — Minden kötet 200 oldal terjedéssel. — Nagyrészt 2 koronás havi részletfizetésre is. — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Somlyótelep-utca 14. Nagy képek, könyv- és kép-árnyék ingyen és barm.

Ára kötetenként csak 2 kor. A teljes 10 kötetből álló sorozat 20 K. —

Ennél még borzalmasabban végzett egy gonosz anya a gyermekeivel. Jó néhány éve történt egy erdélyi faluban. A férfi meghalt és fiatal, elég eszes feleséget hagyott hátra hét gyermekkel. Az anya nem sokáig bírt a férje után, jómódú is volt, fiatal is volt, élte az életét, szeretők tartott. Ezt az életet azonban, a mely nem nagy tisztességet hozott a számára, csak hamar megunt és elhatározta, hogy férjhez megy.

De a szeretői mind kiköszörözték.

— Nem veszek a nyakamba hét gyermeket, — mondták.

Ettől aztán megdühösödött az asszony. Egyetlen gondja volt, hogy a gyermekeitől, a kikkel addig elég jól bánt, hogyan szabadulhasson. Utította, verte, éhez-tette őket. Végre pedig elhatározta, hogy végez velük.

A két legkisebbekkel könnyen ment. Mérget adott be nekik tejben. Aztán a két legnagyobb fiúra került a sor. — Beadtam őket Kolozvárra maennak, — ujjáigolta a szomszédoknak.

Ez azonban nem volt igaz. Az egyiket egy elhagyott borsakbányába lőtte s élve eltemette, a másikat pedig bekötözte a disznóólba, hogy ott a disznók fellalják, vagy másként pusztuljanak el.

A három, még életben levő gyermek mind ezt végig élte, végignézte. Mint a kizértetek, lesóványodva, össze-verte járkáltak a faluban, úgy, hogy a szomszédoknak megessék a szivok rajta. A mikor megállították és kérdezték őket, rettegve felelték:

— Nem szabad megmondani! — s elszaladtak.

Egyezzer az egyik szomszédasszony kérdésre vonta a gonosz szívű asszonyt a gyerekei miatt. Összevonták, hajbakaptak és az elvetemedett fiúra dühösen buzdusztaladt. Annnyira elvesztette a fejét, hogy a gyermekekn akarta meghozatolni a miattuk szenvedett szidást. Fogta az egyik leányát, odakötözte az ágyhoz és forró vízzel leöntötte. A rettenetes sikoltásra azonban emberek törtek be és kiszabadították a megkínzott kis leányt. Megtalálták a disznóólba zárt fiút is, a ki már a lábán nem tudott állni és a napvilágot nem bírta elviselni. Az emberetlen anyát csak a csendőrök mentették meg tőle, hogy a felháborodott falu népe még nem lincselte.

Igen gyakori az, a mikor a szülők pénzéhezégből, nyereségvágyból pusztítják el lassu kinnal a gyermekeiket. Nemrég állt az újjáigokham a következő megrendítő eset:

Egy felvidéki községben tizötött ki özv. K.-né vagyoson parasztaasszony portáján. A mikor az emberek a tűz oltásával voltak elfoglalva, egyszerre csak hallják, hogy a pinczéből sívítás, jujgatás hallik. Behatoltak oda és rettenetes kép tárult eléjük. Rothadt, foszladi szalmazsákokon, egézési mezitelenül, borzalmas piszokban és olyan hüben, a mit ember alig viselhet el, feküdt egy tiz-tizenégy éves gyermek. A gyöngérségtől alig tudott megmozdulni.

Kiderült, hogy ez az elgyötört szerencsétlen gyermek a parasztaasszony Sándor nevű édes fia. Azért zárta oda, hogy az apai jussát szabadon prédálhassa. Már öt év óta volt a pinczében. A mikor letartóztatták, a törvény előt az vallotta, hogy a fia gyengeelméjű volt és sok hejt, zavart okozott neki. Ezért aztán bezárta.

A legrettenetesebb sors talán azokat a kicsinyeket éri, a kikkel megtörténik a szerencsétlenség, hogy mint törvénytelen gyermekek jönnek a világra. Ezek aztán, különösen, ha az anyjuk később férjhezment és több törvényes gyermek anyja is lett, valóban martíriumot szenvednek.

Egy ilyen kis martír vérfogyasztó története játszódott

le néhány éve Budapest egyik munkásbúzában. A rendőrség jelentette, hogy az öt éves Z. Feri meghalt és holttestén bizonyu sérüléseket talált az orvos. Hason-egy helyen el volt törve a bordája, a fejét valami tompa tárgygyal vérebe verték, a nyakán fojtogatásnak nyomai látszóttak, a lábai pedig régi égési sebekkel voltak tele. Orra egyáltalában nem volt, az orvosok azonban nem tudták megállapítani, hogy ezt is a hán-talmazások okozták e, vagy a vele született és elhanya-golt tuberkulózis.

A tárgyaláson az anya meglehetősen közönnyel vallotta, hogy a legidősebb fiát ütötte-verte, de tagadta, hogy ő ölte volna meg. És ezt nem is lehetett rábizonyítani, mert orvost csak jóval a halál bekövetkezése után hívtak. Valamennyi tanu azt a meglepő vallomást tette, hogy az asszony másik két fiatalabb gyermekével elég jól bánt, azokat nem ütötte, csak a legidősebbet kínoztta. De ennek az oka a tárgyalás során csakhamar kiderült.

A bíró kérdéseire bevallotta a lelketlen anya, hogy a legidősebb fiu törvénytelen, a vizsgálát további folyamán pedig kiderült, hogy az asszonynak saját édes atyjával folytatott viszonyából született. Ennek a bűn-nek az emlékét akarta kitörölni, a mikor a fiát halálra verte, annál is inkább, mert hiszen férjétől, törvényes agyól született gyermekei is voltak, a kik elől a kis szerencsétlen a kenyeret elvette. És szülei büncéért öt éves szakadatlan kinszenvedéssel, végül pedig halállal fizetett meg a kis áldozat.

Az Országos gyermekvédő Ligának egyik legfontosabb feladata, hogy a megkínzott gyermekeket oltalmába vegye. Ez a jótékony egyesület, a mely a belügyminis-ternum közvetlen felelőssége alatt működik, a kis mártírok ezreit megmentette máris a szenvedéstől. A csendőrség tagjai, ha megkínzott, elárvult vagy nyomorba, züllésbe jutott gyermekekre akadnak, azintén bármikor a Ligához fordulhatnak. A központi iroda révén, a mely Budapesten a Bulyovazky-utca 23. szám alatt van, minden rászorult gyermeket gondozásába vesznek a vidéki helyeken is.

A hóhér.

Írta: K. Nagy Sándor törvényszéki bíró.

II.

A halálbüntetést zárthelyen kell végrehajtani (Btkv. 21. §. és Bp. 503. §.).

Nem így volt ám az régebben, mikor a halálbüntetés kimondásánál az elrettentés elve uralkodott. Egy fogták fel a dolgot a régiek, hogy ha „mattiyomban”, azaz nem nyilvános helyen végeznek ki valakit, az a nagy közön-ség hiszi is, nem is. Vagyis a tompog ludja ugyan, hogy a halálra ítéltet elteszik láb alóta: de hogy kivégezték-e, vagy nem, abban nem bizonyos. Meg kellett tehát mutatni a népnek, hogy a kivégezés csakugyan megtörtént. És meg is mutatták.

Nem szölok a „vérpadról”. Mert hiszen az már ré-gében kimerit a gyakorlatból. Hiszen csak az 1878. V. t. ez. 21. §-a törölte el, kimondván, hogy a halálbüntetés „kötél által hajtatik végre”. A kötél pedig az akasztás eszköze s az akasztáshoz „akasztófa” kellett. Csakys név, de a „bitófa” nem különb a az előbbi volt a népszerűbb elnevezés.

No hát ezt az akasztófat a legnyilvánosabb helyen az országot félen építették, vagy állították fel. Bizony

és jegyzőkönyvvezető, a kir. ügyész, a közigazgatási tisztviselő és az orvosok. (Bp. 503. §.)

A hulla a halál beálltának megállapításától számított 30 perczen át érintetlen hagyatik a bitófán s ezen idő elteltével az orvosok újra megvizsgálják s akkor adnak engedélyt a hullának a bitófáról levételére. És a hóhér és segédjei a hullát a bitófáról leveszik és két óráig még a bitófa alatt hagyják egy kosárba téve s csak ezen idő eltelte után vehetik át az orvosok felboncolás vagy adható át a rokonoknak eltemetés végett. (Az 1880. évi 2106. I. M. sz. rend. 13. §-a határozottan megtiltotta, de az 1900. évi 6757. I. M. sz. rend. és a Bp. 403. §-a megengedte az akasztott ember hullájának eltemetése végett a rokonok részére kiadását.)

Érdekes még ebben a fekete ügyben, hogy a kivégzésnek nem ezekben sem vasárnap előtt, sem ünnepnap előtt, sem ezekben a napokon történni. (1900. évi 6757. I. M. sz. rend.) . . .

Azt kérdezik, hogy miért nem közlök egy ilyen kivégzési képet?

Egyszerűen azért, mert nem szabad. Hogy vesznek-e fel a kivégzésnél, vagy nem fényképeket? — arról hallgatók, — de azt mondbatom, hogy a napi lapokban a kivégzésről megjelent képek nem a helyszínén, hanem a rajzoló képzeletében készülnek. Különbön perbe lehetne őket fogni, hogy olyan bírói cselekményt hoznak nyilvánosságra, a mely a nyilvánosság kizárásával történik. Elég azomoru ez kép nélkül is! . . .

Azon kezdtem volt, hogy a hóhért egy régi könyv juttatta eszembe, melyben a hóhér dija volt leírva s most a hóhér munkájának ismertetése után illő dolog, hogy előálljak azzal a díjjegyzékkel.

Még az 1777. évi okt. 13. án 5449. sz. és az 1819. évi július 13-án 1900. sz. alatt kiadott m. kir. helytartótanácsi intézmény állapította meg az elítelt kivégzésének díját, ngyanazon összegben, mely a katonai végrehajtásoknál az előtt is divatban volt. E szerint pedig a hóhér dija következő volt:

1. egyszerű lefejezésért és akasztásért a kivégzettekől fejenként	12 frt. — kr.
2. az elítelt nevének bitófára függesztéseért	6 " — "
3. öngyilkosnak bizonyult buntettés eltemetéseért	6 " — "
4. ha az elítelt a vesztőhelyen kegyelmet nyert, de a hóhér a végrehajtáshoz szükséges eszközöket már megszerezte	6 " — "
5. ha a végrehajtás helye a hóhér lakhelyétől távol van, távolléte idejére naponként	3 " — "
6. mindenik segédnek, kik a végrehajtásnál használtaknak	1 frt 30 kr.

Ezen felül a hóhér és segédei viteldija a közkinccsár által külön megtérítendő.

Az bizony már régen volt. És az 1874. évi április 4-ikén 7626. I. M. sz. alatti rendelet javította a hóhér fizetését, kimondván: "Halálítélet végrehajtása alkalmával a bakó dija 15 forint és minden segédének dija 3 forint. Ha a halálítélet a bakó rendes lakhelyén kívül hajtatik végre, annak szabályszerű mértföldpénz és tekintet nélkül segédei számára, naponként 3 forint élelmidij fizetendő". (16. §.)

De hát lehet a hóhérnak egy kis melléjövédelme is az akasztott ember kötelének eladásából, mert még mindig vannak olyan okatlan babonás emberek, a kik törik magukat az ilyen emlék után, azt várván, hogy ez megmenti őket a veszedelemtől. Pedig jobb volna

az ilyen kötélröszöket azok kezébe adni, a kik gyilkosságra indulnak. Az ilyeneket talán visszatarthatnák a gonoszságtól, eszükbe juttatván, hogy mégis csak borzasztó az az akasztófa és a hóhér!

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Hogy szó a selyemhernyó?

A mai európai öltözködési divatnak mintegy diszszöve a selyem, ez a lágy, simulékony végtelen finomságú fonalakból álló kelme, mely éppen ezért a gazdagság, a pompa jelképeként is szokott szerepelni. Pedig nem az emberi elme valami fényes vívmányának terméke; nagyon egyszerű, szerény, lehet mondani szennyes származású természeti termék a selyem. Egy rovar átváltozását fedő mûló burok, hüvely, melyet, — ha megtette kötelességét, az állat elvet magától, hogy röpke pillangó mezbe öltözzék. Az ember azonban a rovarnak ezt a mûlékony hivatású köntösét saját ünnepi mezéül választotta s tenyészteti ezt a kis állatkát, hogy szőjje számára a vasárnapi ruhát. De tovább nem érdeklődik ennek a szorgalmas kisiparosának működése iránt: hogyan, miféle anyagokból s milyen készülékkel szövi a hernyó a selyemszálat, ez a legtöbb ember előtt épp oly ismeretlen, mint a mily sokat emlegetett és ismert tárgy maga a selyem.

Tudjuk, hogy a selyemhernyó őshazája Khina. Több mint 5300 évvel ezelőtt a közép birodalmában, a hogy a khinaiak hazájukat hívják, már császári rendelettel terjesztették a selyemhernyó tenyésztést, sőt régi krónikák szerint éppen egy császárnak *Hoang-tinak* a felesége volt az, a ki a népet a selyembubó felhasználására megtanította. Európába, nevezetesen Konstantinápolyba tudvalevőleg két Justiniánus császár korában élő barát csempészte be a Khinában tilos kiviteli cikket képviselő selyembogár petéket. 520-ban történt ez; azóta a selyemtenyésztés oly lendületet vett Európában, hogy az őshazabeli, a khinait tetemesen túlszárnyalta.

Ez a nagy elterjedtség, melyből, mellesleg megjegyezve, aránylag elég szép rész Magyarországra esik, csak a selyemhernyó életére és felnevelésére vonatkozó tényeket tette közismertté. A selyemfonal létrejöttének a felderítése még a tudomány terén is az újabb megismerések közé tartozik s így bizonyára érdekes lesz ennek a folyamatnak a részletezése.

A felületes szemlélőnek is rögtön feltűnik, hogy szövés közben a selyemfonal a hernyó szájából előtűnőnek látszik. Jó lesz tehát a kiindulási pont környékét, az állatka fejét megtekinteni. Ha a nagyító üveggel alulról megvizsgáljuk a fejet, először is a hatalmas barnás fekete *rágányok* tűnnek fel. Ezek szarúnemű, harapófogóhoz hasonló képződmények, melyek a rovaroknál a táplálék felaprózására szolgálnak. Ha a rágónyokat szétválasztjuk, megpillantjuk az alsó ajkat, mely a tulajdonképpeni szövőkészülék. Ez az alsó ajak három kupalakú, a szoros egymáshoz simulás folytán az érintkezési felületükön lelapított részből áll. Eme kupocskák közül a közbulsón van egy nyílás, az ú. n. szövőmirigy-nyílás. Képzeljük már most az imigye leírt alsó ajak szilárd burkát lehántva, úgy belsejében egy végtelen finomságú $\frac{1}{10}$ — $\frac{2}{30}$ milliméter hosszúságú és $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{100}$ milliméter vastagságú eszöszöru készületet látunk, melyet *fonalszálonak* nevezhetünk. A fonal kelet-

Az olasz király gondolója.

Az olasz király és német császár bevonulása a Canalo Grandén.

A német császár látogatása Velencében.

kezésének leírása mindjárt teljesen megérthetővé teszi ezt az elnevezést.

Első sorban az a kérdés: honnan kerül elő a fonal anyaga, aztán az: hogy fejlődik ebből ki a fonal. Ha egy teljesen kifejlett selyem-hernyó testét hosszában fölmeteszük, az emésztő cső két oldalán két többszörösen összegomolyodó mirigycsövet találunk. Ezekben van a fonalat fejlesztő váladék. Ez a két mirigycső a fejhez közeledvén egyre szűkül, az alsó ajak előtt egyesülnek s végül az előbb leírt fonalsajtóba torkollanak. Most már ismerjük a fonalanyag eredetét s a váladékot tartalmazó készüléket, felelhetünk tehát a másik kérdésre: hogy jön létre a szilárd selyemfonal? A mirigycsövekben kifejlődő váladék a fejhez közeledvén, egyre jobban összehúzóódik és szilárdabbá válik. Mielőtt még az előbb leírt fonalsajtóba jut, a fonalnak meg van tehát már a szilárdsága és formája. A fonalsajtó csak összehúzóítja, vékonyabbá s így finomabbá teszi a selyem-szálat. S ez teszi érthetővé azt is, mért nevezzük azt a készüléket fonalsajtónak.

Ha a hernyó teljes fejlettségét és nagyságát elérte tudjuk, hogy maga körül egy fonalburkot sző, melyből aztán mint pillangó kerül újra napvilágra. Ezt a burkot a hernyó esodálatos ügyességgel szövi meg. Az alsó ajkát abhoz a tárgyhoz szorítja, a melyhez gubóját erősíteni akarja, s a fonalsajtón kiereszti az első fonalat, mely az illető tárgyhoz hozzáragad s a szabad levegőn rögtön megszilárdulván, az egész állatot függő helyzetben tartja. A hernyó aztán addig ereszti a fonalat, míg magát teljesen körülburkolta, azaz teljesen begubózott s megkezdheti átváltozását.

Az ilyen gubók szolgáltatják az úgynevezett nyerselymet, melyet aztán az embernek kell lebonyolítani és szövetté fonní. Nézzük még meg figyelmeesebben magát a kész fonalat. Alakilag véve ez tojásdad átmetszetű finom szalag. Ha vagyileg megvizsgáljuk, például kálilúgba tesszük, minden selyemfonal két fonalra oszlik, a mi a kettős mirigycsőből való származására emlékeztet, s bizonyítja, hogy a fonalsajtó csak egymáshoz szorította, de nem tette teljesen egygyé a két fonalat. Ez a kettősség meglátszik a keresztmetszeten is, melyen két szembefekvő barázda jelzi a két eredeti fonal egyesülésének helyét.

Ime röviden a selyem-fonal keletkezése. Ebből a fonalból gyártja aztán az emberi ügyesség a száz meg száz fajta selymet. Az igazi nagy és értékes munkát azonban a természet végzi el, megadva a selyem-fonalnak a maga erősségét, finomságát és hajlékonyságát.

KÉPEINKHEZ.

A német császári pár Velencében.

A német császári pár Korfúba utazván, márczius 25-én utközben három napra megállt Velencében, hol az olasz királlyal találkozott. Viktor I. Manuel király d. e. 11 órakor hagyta el a királyi palotát és udvari gondolán ment a pályaudvarra a német császári pár fogadására. Midőn az udvari katonai zenekarok a német himnuszra zendítettek. Először a császár hagyta el a kocsiját. Követték őt a császárné, Ágost hercegné és Viktória hercegnő. A császár a német tengernagygyal egyenruhát viselt. Az uralkodók kátázer a legszívesebben ülésték meg egymást. Viktor Ernáuel király kezét csókolta a császárnénak és Viktória hercegnénak. A polgármester a két felséges hölgynek virágcsokrokat adott át. A felségek ezután elhagyták a pályaudvart. Viktor

Ernáuel király karját nyújtotta a császárnénak. Az uralkodók szemlét tartottak a pályaudvar előtt felállított díszszáznad felett és miután fehérbé öltözött német leánykák virágokat nyújtottak át a császárnénak, a felségek a megjelent németek sűrű sorfala között gondoláikhoz ültek. Az egyik gondolában ült a király és a császár, egy másodikkban a császárné Viktória hercegnővel és Ágost hercegnével.

A fejedelmi vendégek délben érkeztek a velencei királyi palotába. A Márkus-téren egybegyűjtött néptömeg lelkes ovációkban részesítette az uralkodókat, kik megjelentek az erkélyen és megköszönték az ovációkat. Ezután a nagy fehér teremben reggeli volt. A lakoma folyamán a két uralkodó pohárköszöntőt mondott, melyben családjaikat és a szövetséges államokat áltették. Ezután corcle volt, melynek befejezésével a német császári pár hajóra szállva, folytatta útját.

HIREK.

Hajóösszeütközés. Márczius hó 28-án este 11 órakor Grocka alatt a Dunán a magyar folyam és tengerhajózási társaság Margit nevű hajója összeütközött a Macava nevű szerb vontató gőzössel. Az összeütközés következtében a Margit nevű hajó léket kapott és nyomban süllyedni kezdett. A süllyedő hajó 60—80 főből állott utasait a Czár Nikola I. nevű szerb hajó, az árurakományt pedig a Tisza Kálmán nevű magyar hajó mentették meg. Az elsüllyedt hajón kívül sem emberben, sem áruban kár nem esett.

Rablás. Pestmegye Bócsa községben április hó 2-án éjjel öt fegyveres rabló Mezei Károly udvarára hatolt s miután az istállóban alvó bázi guzdára az ajtót kívülről rázárták, a lakóház ajtaját és ablakait elállták és azon forgópisztolyból belövéldözve, a kamarasajtót feltörték és abból 250 korona értékű sertésbust elraboltak. A károsnak a szobában alvó neje és felnőtt gyermekei a lövéldözésre felébredve, a rablókra az ablakon át, ugyancsak forgópisztolyból szintén lövéldözni kezdtek és így a megtámadott család és a rablók között valószínűen csatározás keletkezett, a mi azonban senkiben sem okozott kárt. Maga a káros a vakmerő támadást téletenségre kárhóztatva volt kénytelen végig hallgatni, mert a rablók által rázárt istállóból nem tudott kijönni. A rablók nyomai a bugaczi erdőbe vezetőnek a nyomozást megindított járőr, a hol a tetteseket az ott legeltető pásztorok között valószínűleg meg is fogják találni.

Sztrájk. A nógrádmegyei Diósjenőn a dunai-polyvölgyi vasut építési munkálatainál foglalkoztatott 340—350 vasuti munkás április hó 2-án, három korona minimális napibér követelésével sztrájkba lépett és a dolgozni akaró többi munkást fenyegetéssel a munka abbahagyására kényszerítette. A rend helyreállítására Hunyadi János őrmester, rétsági őrsparancsnok a helyszíniére ment, honnan a szükséges intézkedések megtétele után, minthogy a három főből álló járőr a nagyüzemi munkás által megzavart rend helyreállítása és fontartisáru olégtelennek bizonyult. segélyt kért.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület adományja. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület ezer korona értékű D. M. K. E. könyvtárat adományozott a szegedi esendőrkerületi parancsnokság tanosztálya számára. Ez alkalmából a esendőrség felügyelője megleghangu köszönő átiratot intézett az egyesület elnökségéhez.

A testi büntetés Angliában. A humanizmusért és kulturájáért annyira bámólt egyesült királyságban manapság két esethen alkalmazták a korbácsolást. Az

egyik a letartóztatási intézetekben levő foglyok által elkövetett rakoncátlankodás esete, a mikor azonban az államtitkárság előzetes beleegyezése kell az ítélet végrehajtásához. A másik az Érzésbet királynd korából származó csavargókra vonatkozó törvény (Vagrancy Act) esete, a mely szerint a közigazgatási hatóság a harmadikban is visszaesőnek bizonyult csavargót (incorrigible rogue) korbácsolással büntetheti. Hasonló ítéleteket a legutolsó napokban is végrehajtottak. Ez alkalomból a szakajtó kikel ez ellen a barbár törvény ellen és eltörlését követeli. Kiemelik, hogy míg a letartóztatási intézetekben levőket csak az államtitkár jóváhagyásával szabad ezzel a gyönyörűség büntetési nemmel sújtani, addig a csavargó teljesen a közigazgatási hatóság önkényének van kiszolgáltatva. Pedig az a „javíthatatlan gaz” igen gyakran egy szerencsétlen éhenkórász, a kinek egyetlen bűne, hogy kénytelenségből koldul és a csillagos ég alatt töltötte az éjszakát, vagy esetleg egy becsületes munkás, a ki egy időre nem tudott keresetet találni. Utálnak arra is, hogy ez a büntetési nem éppen nem bizonyult elrettentő erejűnek. Így Delaware amerikai államban, a hol előszeretettel alkalmazták és az utolsó hat évben nem kevesebb mint 235 embert korbácsoltak meg, ezek között 60 olyan volt, a ki nem először került a deresre és 10 olyan, a ki nem kevesebb, mint hatszor szerepelt. Ebből következik, hogy a korbácsot is meg lehet szokni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A baloldaltól való alvásról. A legtöbb ember, hogy ha baloldalt fekszik, nyugtalanul alszik és kínos álmok gyötrik, fölbredésekor pedig egész halfélén és hátán gyöngye fájdalmat érez. Ennek a jelenségnek oka a szívvel hozható összefüggésbe. A szív legnagyobb része ugyanis az emberi test halfélén van. Amde a szív nem mozdíthatatlanul áll helyén, hanem oldalt mintegy két centiméternyire eltolódhatik. Ha már most a test baloldalt fekszünk, a szív többé-kevésbé kimozdul szabályos fekvéséből. Ebből pedig szívdobogás keletkezik, sőt a nagy véredényekben is zavar áll elő, a melyek a szívből ágaznak ki és izgatódznak azok az idegszálak, a melyek a szívbe futnak. De van még egy másik ok is, a mi a baloldaltól való alvást nyugtalanúvá teszi. A legtöbb ember jobbkezes. Az idegrendszer működése folytán a jobbkezeseknél az agy bal felé jobban kifejlődik, mint a jobb. Mivel pedig a nappal foglalatossodó agynak pihenésre van szüksége, a vérnek bizonyos mértékben el kell onnan távoznia. Am a vér az agyból annál könnyebben juthat vissza a szívbe minél kevésbé zavarja valami ennek a működését. Mivel pedig a baloldaltól való alvásnál nagy nyomás éri a szívet, az agyból való vérleömlés elé akadály kerül és így a vérpadás nem is érheti el a szükséges mértéket. De az agy bal feléből se folyhat le a vér zavartalanul. Ha balreznunkon fekszünk, az itt lefutó véretek, a melyek a vért a szívbe viszik, összenyomódnak. A vér összegyülemlik bennük a visszamömlve, a bal agyfészken vértőlulás támad vagyis más szóval az agy megpihenésére szükséges vérpadás különösen az amagy is erősebb hal-agyban nem mehet végbe. Ennek pedig gyötrő álmok és az ébredéskor bágyadság és rosszullet a következménye.

Az ülésről. Egy külföldi orvosi szaklap az ülés művelődéstörténetéről ír és arra a konkluzióra jut, hogy a lehetőség szerint ne üljünk a ma divatos módon,

hanem inkább feküdjünk. Az a sok ülés, a mely a legtöbb mai embert jellemzi, a középkor találmánya és valószínűleg a szűk térben való élés miatt fejlődött ki. A régi kultúrnépek is ismerték ugyan a széket, de ezt a butort csak kivételesen használták; rendszeren csak evésnél, vagy az otthoni pihenéskor. A barbár ember is feküdt, a mikor pihenni akart, vagy nem volt dolga. Tacitus megírta, hogy a germánok rendszeren állathörön heverték. Még a középkor elején is csak kivételesen alkalommal ültek széken. A család fejének, vagy az előkelő vendégnek széket adtak, de a többiek szőnyegen, állathörön, gyékényen heverték, vagy guggoltak. Az orvosok eddig nem figyeltek eléggé a szokásos ülés, vagy az állások káros hatására a különösen arra, hogy a sok csöndes ülő munkának neurasthenia a következménye. Pedig a különböző fekvő-kurák eredménye is fölhívhatná figyelmüket az ülés káros voltára. Különösen a szellemi munkát végző, vagy ülő foglalkozású emberre káros, ha még a szabad estétjét is ülve tölti el, a helyett, hogy mozogna vagy heverne egy kicsit. S kétségtelen, hogy a gyakorlati érzékű amerikaiak van igazán, a mikor pihenőre kereteket, vagy hintaszéket használnak. Érdekes az a megfigyelés is, hogy a vad ember ma is szivesebben fekszik, semmint ül. És legszivesebben pedig a hasára fekszik, a mint lakománál az ókori ember is tette. Lehet, hogy innen származott a régieknek a miénktől előnyösen különböző szép testtartása és karesubb alakja. Mindenesetre jellemző, hogy csak a középkor végéről maradt festményeken látunk először nagyhasú férfit, meg nőt. Krausch Lukács festményein már föltűnő ennek a kényes testrésznek növekedő formája. Lehet tehát, hogy a ki rajta fekvő pihen, már elejét veszi a nem valami szép, túlságosra növekedésnek. A modern művészi ipar mindenesetre figyelembe vehető az ilyen mélyebben fekvő, de nagyon is helyes szempontokat, a mikor igazán egészséges, csinos és okos lakásberendezést tervez.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

E. M. es. ez. Őrvezető. A protokolló nem kellék a nősülési engedély elnyeréséhez. Mi nem jósolhatjuk meg, hogy az engedélyt megkapja-e, avagy noia. Mindenesetre attól függ, hogy előjáró a kérelmét indokainál fogva pártolni fogják-e, avagy sem.

U. Zs. járásörmester. Lapunk 11. számában már közöltük.

J. J. helyvidéki esondőr. A kívánt felvilágosítást kérje őraparancsnokától.

Elszomorodott 14 évet szolgáló őrmester. Önnek mint idős altisztnek tisztában kell lennie azzal, hogy az altisztnek mi a joga és mi a kötelessége. Az érzékenykedésekkel bajokat orvosolni nem, hanem csak fokozni lehet. Ha sérelem esett rajta, annak orvoslását előjáróitól kérni joga van.

Levente. A kir. országos gyűjtőfogház Budapeston a X. kerületben a Maglódi uton, az új köztanító molott van. Hivatala ugyanott van. Az ott üresedésbe járó fogzói állásokra, mint minden más állami állásra, pályázat hirdettetik, a pályázati hirdetményekben, a melyek esetről-esetre lapunkban is közöltenek, a feltételek részletezve vannak.

Aggódó. Nyugtalan meg ünnagát és jövőidőbelijét azzal, hogy az elvállalt szolgálattal kötelezettség töltés előtt a tesztől, nem kínálkozó állások elnyerése, nem nősülés eszójából, nem lehet kilépni. A bolyogot lapunk javára bevételéstük.

G. Gy. es. ez. Őrvezető. 1. Nem számítatik be. 2. Kérheti de nem hisztik, hogy engedélyezzék. 3. Ha a esondőrségnél

eltöltött időre a nyugdíjalap hányadot utólag megfizeti, akkor szolgálati idejébe azt is beleszámítják, azaz összes szolgálati ideje a nyugdíjra számítani fog.

Marosmenti öreg zsandár. A napi rendben kell megállapítva lennie.

K. D. őrsvezető 1. A jelzett átalányok nem személyes természetűek, ennél fogva azoknak egy részére sem a laktanyában, sem a laktanyán kívül lakó nő őrsparancsnok, vagy csendőr igényt nem tarthat. 2. Ennek a kérdésnek az eldöntését a szárnyparancsnokságtól kérje. 3. Az a házassulandók között létrejövő kölcsönös megállapodástól függ. 4. Mi is csak mint felvetett eszmét ismerjük, de arról, hogy megvalósítása tervezetnek, nincs tudomásunk.

Kiváncsi Érsekújvár. Az 1908. évi ranguak között az I. rangszámot bírja.

T. S. Igen sokszor megirtuk már, hogy a határrendőrségnél baálló legénységi fogyatéka a belügyminisztérium által hirdetendő pályázat útján egészítették ki. A míg tehát pályázat hirdetve nincs, addig nem is pályázhat. Egyébként a testmagasság csak a fővárosi államrendőrségnél van megállapítva.

K. S. őrsvezető. Az a körülmény, hogy a juhász a legeltetés céljából reá bízott bárányok közül egyet, a bárányok tulajdonosának területén, illetve legelőjén, egyet pedig a szomszéd birtokos területén adott el, a dolog lényegén mit sem változtat. Maga a cselekmény azonban a sikkasztás ismérveit foglalja magában.

J. csendőr. Mindaddig, míg valaki adót fizet, tartozik utadót is fizetni; tudunkkal ez utóbbi adó fizetése nincsen korhoz kötve.

B. T. őrsvezető. A vizsga napja, valamint az új tanfolyam felállításának ideje még nincs megállapítva. A tanfolyam hallgatói a szükséges tankönyvekkel hivatalból láttatnak el.

F. Gy. Forduljon bármely budapesti antiquarushoz, ha egyáltalában sajtó alá került, akkor megkaphatja. Egyébként lépjen e tekintetben érintkezésbe Gabriel Alajos járásörmester, dombovári járásparancsnokkal, ki a cigánynyelv terén gazdag ismeretekkel bír.

B. J. Az osztrák büntető törvénykönyv 306. §-a szerint a holttest bántalmazása közsénde és rend elleni vétséget képez. A magyar btkv. 485. §-a nálunk a törvény a az annak alapján kifejlődött bírói gyakorlatot megszüntette s miután a magyar kibágási btkv. idevonatkozólag külön intézkedést nem tartalmaz, a holttest ellen elkövetett bántalmazások nálunk csakis mint holtak ellen elkövetett becsület sértések (magyar btkv. 273. §.) üldözhetők.

P. M. őrsvezető. A lopás mind a három esetben a lopott dolog értéke szerint fog minősíteni és pedig miután sem az öleb, sem az élő bárány, sem pedig a tajtpipa nem élelmi vagy élvezeti cikk. értékük pedig — ön szerint — a négy koronát nem haladja meg, lopás vétségé.

B. Sz. fiatal csendőr. Vadászati kihágást képez.

K. őrsvezető. 1—3. Az egykoronás bélyeggel ellátott és a cs. és kir. közös hadügyminiszterhez címzendő, német szövegű érvényt az illetékes kiegészítő parancsmokságnál kell benyújtani, a honnan azt a szükséges mellékletekkel felszerelten továbbítják.

Mosó. Ha vadászatra nem használja, hanem csak ereklyeként tartja, akkor adómentes.

M. T. Nem lesz beszámítva, hanem csak a csendőrségnél eltöltött 19 évi szolgálat után kapja a nyugdíjat.

M. L. Ha az illető tényleg oly sajnálatraméltó helyzetben van, akkor indokolt kérvényét, nyomasztó helyzetét igazoló hatósági bizonyítvánnyal felszerelten, a honvédelmi miniszter urhoz kezdetlenül is előterjeszheti.

Kenyérmező. Az illetékszabályzat értelmében nem kaphatja meg, kár tehát minden sáradozásért.

V. A. próbacsendőr. 1. Az még csak tervezet, a melynek részletei éppen ennél fogva ezidőszámtal még ismeretlenek. 2. Csak

elvéallalt szolgálati kötelezettségének letelte után léphet vissza előbbi csapattestéhez. Azt az ezredparancsnokság határozza meg.

K. J. csendőr. Egy rókáról két bört nem lehet lehuzni.

●. cs. ez. őrsvezető. A kért rangsorozati lajstrom elárusításra nem készül.

G. csendőr. Az államrendőrség legénységi állományában baálló fogyatéka csak személyes jelentkezők által egészítették ki.

J. csendőr. A Budapesten V. Dorottya-utca 1. szám alatt evő «Pesti Kereskedelmi Bank» igazgatója Zala Adolf. A bélyegét lapunk javára bevételztük.

P. J. cz. őrsvezető. A jelzett cselekmény a btkv. 330. §-ába ütköző magánlak megsértését képezi.

K. M. csendőr. A tiszti czim és névtárban olyan nevet nem találunk, hanem van egy Mibók János nevű magyar államvasnti felügyelő, ki Budapesten a VI. ker. Andrassy-ut 73—75 szám alatt lakik.

P. Gy. csendőr. 1. Jogositva van. 2. Attól függ, hogy a kötelezője szerint mikor telik le a szolgálati kötelezettsége.

V. J. próbacsendőr. Az örökösök a javakkal a terheket is kötelesek átvenni, ennél fogva az elhalt szülők által kiállított váltókat is kötelesek beváltani.

P. E. őrmester. Bélyegtelen kérvényét, az iskolai bizonyítvánnyal felszerelten, intézze szolgálati uton ahhoz a posta- és távirtda igazgatóságához, a melynek területén a próbaszolgálatot teljesíteni óhajtja. Kérvénye a szükséges többi melléklettel hivatalból fog felszerelteni. A bélyegét lapunk javára bevételztük.

FEJTÖRŐK.

Szótalány.

Ha a szőlőben jársz, ottan is találod,
S a szőlő venyigét hozzá is spárgázod.
Négy betűs nevéből ha hármat elveszel:
Egy olyan testrészt kapsz, mellyel mindent teszel.
Ha három betűjét hátulról veszed el,
Az időt mutatja úgy este, mint reggel!

Számtalány.

Melyik az a szám, melynek harmadrésze és háromezorosra összesen 600-at eredményez?

Tréfás számtani feladat.

8, 7, 16. Így kiáltsz fel, hogyha sírsz.

1, 10, 11, 12, 13. Ez anyaggal sokszor írsz.

3, 5, 4, 15. Vele játszik a kis lányka,

Mert hasonlít nagyon rája.

6, 2, 8, 12. Nagypénteken is ezt teszed,

Hogyha a húst meg nem eszed.

9, 5. Tegnap és holnap között ván.

14, 7, 8. Tejfőlől köpülök sokan.

1—16. Nagyon ismert közmondás,

Ismeri minden kondás.

Minden szám egy-egy betűjét képviseli a közmondásnak.

Megfejtési bátaridő: 1908 április 20.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kioszolva.

Lapunk f. évi 13. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Ki a jövőnek él, nem ismer mullaülőzést».

Bélyegfeltevény: «Ésik a hó szép csendesen».

Számtalány: «A 41 fillér, B 55 fillér, C 35 fillér».

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

Csendőrré kövel dobálás, hatóság elleni erőszak.

Vádlottnak az a tette, hogy a hivatalos eljárásban levő csendőrrel kövel megdobálta, megállapítja a hatóság elleni erőszak büntetlenségét; tényálladékát; teljesen közömbös, hogy ez a kódobás tényleg találta-e vagy nem a csendőrség valamelyik tagját.

(Curia 1908 jan. 30. 733/908. sz. a. I. Bt.)

Társtettes csalásnál.

Társtettes és nem segéd a család büntetlenségében az, a ki közreműködött a sértettnél; hitegetésében az iránt, hogy vádlott-társra valódi pénzért háromszor annyi értékesíthető hamis pénzt foy szolgáltatni.

(Curia 1907 jun. 13. 5732. sz. a.)

Gondatlanságból okozott emberölés.

Büntetlenül gondatlanság jelentkezik vádlottnak ama tetteben, hogy járgányos cséplőgépehez a lovak hajtsára egy tizenkétéves fiút alkalmazott és ennek a járgánykerék fölé deszkából csinált ülőhelyet, de nem úgy, hogy a fiú azon ülve a lábait a járgánykerék fölé ne lógathassa, hanem őt csupán figyelmeztetéssel óvta attól, hogy a lábait ne tegye a járgánykerékre. Ennek pedig az lett a következménye, hogy a mint a járgányra illesztett sértett magáról megfelelkezve, egyik lábát a járgánykerékhez érlette, ez azt a kis járgánykeréket lakaró vasboríték alá sodorta, annak egyik ujját összemorzsolta, minek folytán vérmérgezés állván be, a sértett fiú ennek következtében meghalt.

(Curia 1907 nov. 21. 8999. sz. a.)

Vasuti vonatnak kövel megdobálásából könnyű testi sértés vétségének és idegen vagyon szándékos meg rongálása vétségének megállapítása.

Vádlottak kódobálása azon személyek testi épségét, a kik a vasuti vonaton a betört ablakok közelében voltak, kétségtelenül veszélyeztette ugyan, s azok közül kettő könnyű testi sérülést tényleg szenvedett is, mindazonáltal a kódobálással okozott ablakbetörés még sem képezett olynemű megrongálást, a mely a vasuton levő személyek vagy árukra nézve a Btk. 434. §-ában feltételezett közveszélyt vonta volna maga után. De a vádlottak szándéka sem irányult ily veszély előidézésére. — Megsemmisítés a BP. 385. §-ának 1. b) pontja alapján s könnyű testi sértés vétségének és idegen vagyon szándékos megrongálása vétségének megállapítása

(Curia 1908 febr. 5. 873/908. sz. a. III. Bt.)

Minősített súlyos testi sértés.

Egyik szem látóképességének csökkenése nem minősíti a testi sértést a Btk. 303. §-a szerint. Ez súlyosító körülmény.

(Curia 1908 jan. 23. 548. sz. a.)

Társtettes lopásnál.

Társtettes a lopás büntetlenségében és nem bűnség az, a ki előzetes megállapodás szerint oly módon működ

dött közre a lopás elkövetésében, hogy míg vádlott-társra az alvó sértettől az órát, lánczot s készpénzt elvette, ő úgy állt ott a sértett mellett, hogy más a lopás észre ne vehesse, mert ilykép ő a lopás végrehajtásához feltétlenül szükséges cselekvőséget fejtett ki.

(Curia 1908 jan. 16. 361/908. sz. a.)

Bűnségéd szándékos emberölés büntetlenségében.

Bűnségéd a szándékos emberölés büntetlenségében és nem társtettes az, a ki az áldozat megölésénél jelen volt s a cselekmény végrehajtásait nem akadályozta.

(Curia 1906 márcz. 8. 2364/906. sz. a.)

Különítményfelállítás.

A VI. számú csendőrkerület területén a Fejér vármegyében fekvő Kisláng telepen, márczius hó 26-ával egy 4 főből álló különítmény állított fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Gártner György törzsrőrmester, csendőrbíróági segédmunkás teendőinek, szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és szorgalommal való teljesítéseért.

Bartók Mibály törzsrőrmester 14 évet,

Grosz József törzsrőrmester 17 évet, és

Schuller Mibály törzsrőrmester, 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységük és buzgalomukért, másrészt 12 éven át mint szárny, majd számvivőségi segédmunkási teendőiknek lelkiismeretes, buzgó és alapos teljesítéseért.

Marlon Antal törzsrőrmester, segédtszti segédmunkás, teendőinek szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Wild Róbert törzsrőrmester 13. és

Miklós Ferencz törzsrőrmester 14 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt, egyrészt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységük és buzgalomukért, másrészt mint szárny-, illetőleg mint számvivőségi, majd segédtszti segédmunkások, teendőiknek szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Gyurka János ez. őrmester, 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, úgy a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységeért mint segédtszti segédmunkási teendőinek lelkiismeretes kötelességtudással és fáradságot nem ismerő szorgalommal való teljesítéseért.

Grosz Frigyes járőrőrmester, a predeáli nemzetközi belépő állomáson huzamosabb időn át teljesített szolgálatáért, mely fokozottabb tevékenységet s különleges közpénztudást igényel; tekintettel arra, hogy tevékenységével nem csupán előjárói és feljebbvalói megelégedését, hanem a vele érintkező bel- és külföldi batóságok teljes elismerését is kivívta, továbbá őrsének mintaszerű vezetése, az alárendelt legénység oktatása és befolyásolásában kifejtett buzgalmaért.

Csáki Lőrincz őrsvezető, Boreczk közegben a mult év augusztus havában a szarvasmarbak között kiutott

ragadás száj és körömfájás terjedésének megállításánál kifejtett buzgó és lelkiismeretes tevékenységeért, továbbá örsének példás rendben tartásáért, alárendeltjeinek helyes és céltudatos befolyásolásáért.

Fücsali Elek ez. őrsvezető és

Bihari László csendőr ez. őrsvezető, egy pénzbumisító bandának rendkívüli buzgó tevékenysége és fáradságos nyomozása után való kiderítése, elfogása és a bűnjelek biztosítása körül kifejtett tevékenységükért.

Szécsi Sámuel őrsvezető, 1907. év folyamán több büncselekmény kiderítése, a tettesek elfogása, feljelentése és biztosítása körül tanúsított kiváló tevékenysége és buzgalmaért, továbbá alárendeltjeinek helyes, céltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Dernyer Péter ez. őrsvezető, 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenysége és buzgalmaért, alárendeltjeinek helyes, céltudatos vezetése és befolyásolásáért.

Szűcs György és

Ádám János csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló tevékenységük és buzgalmaért, valamint példás magaviseletükért.

Szigethi József őrmester, egy lólopás tettesoinek buzamosabb időkben át fáradságtalan kitaratásával párosult nyomozás során eszközölt elfogása továbbá több más büncselekmény tettesoinek kiderítése és a bűnjelek biztosítása körül szerzett kiváló érdemeiért.

Hornáth Vince őrmester 13,

Iucze Sándor ez. " 11,

Boer Miklós " " 11,

Máthé Tamás " " 15,

Kolumbán József " " 11,

Verecs Lajos " " 11,

Ferencz Péter " " 9,

Ilyes János " " 10,

Jancsó István " " 8,

Gergely Lukás őrsvezető 10,

Pál Dávid " " 9, és

Tóth Ferencz őrsvezető 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért, alárendeltjeiknek helyes és céltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint örsüknek példás rendben tartásáért.

Csoropár János,

Román János és

Blága Ananiász csendőr ez. őrsvezetők a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért, valamint példás magaviseletükért.

Nyilvánosan megdicsérettettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnoknaggy által:

Bokor Jakab járásőrmester és

Kénesi Gergely őrmester, a csendőrlegénység állományának kiegészítése körül, jelentkezők gyűjtése által tanúsított eredményes tevékenységükért.

Lajos Karoly őrsvezető, csendőrbírói segédmunkás, csendőrinek lelkiismeretes kötelességvállalással és szorgalommal való teljesítéséért.

Házasságra lépett:

Kacsász Pál főhadnagy, *Farkas Erzsébet* urhölgygyel, 1908 márcz. 25-én Kerezen.

PÁLYAZATOK.

A m. kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetőbizottságánál 800 korona fizetéssel, 150—300 kor. lakpénzzel javadalmazott

I. szolgai állások és pedig:

1. Egy hivataliszolgai,
2. Hat állomásállásbázis,
3. Hatvannégy vonatfőkezelő,
4. Tízöt váltó kezelő,
5. Négy lámpatartó és 600 korona fizetéssel és 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott
6. Tízötty pályafő állás.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat. Az állomásállásbázis és váltókezelői állással éjjeli díjazás. A vonatfőkezelői állással pedig kilométerpénz és utazási órapénz jár.

Minden állással a végleges kinevezés elnyeréséig 2 koronás napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Ezenkívül

- ad 2. a vasúti szerelő- és közbiztonsági szabályzat ismerete,
- ad 3. a forgalmi utasítás vonatkozásáról az előhatározványoknak és a jelzési és vonatvezetői utasítás ismerete,
- ad 4. a váltószolgálatra vonatkozó utasítások ismerete,
- ad 5. a vasúti szerelő- és közbiztonsági szabályzat és a lámpakezelés ismerete,
- ad 6. a pályán járásban tartásának és a pályafő utasítások ismerete.

II. altszti állások és pedig:

1. Két pályafelügyelő,
2. Három szortárnoki,
3. Huszonöt állomásfelügyelő,
4. Tízötty raktárnoki,
5. Huszonöt kalauz (előbb vonatfőkezelő).

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A kalauzi állással ezenkívül kilométerpénz és utazási órapénz, az állomásfelügyelői állással éjjeli díjazás jár. A végleges kinevezés elnyeréséig a kalauzi állás 2 korona, a többi állás pedig 2 korona 50 fillér napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középfokú vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Hly végzettség hiányában vasúti altszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelügyelői álláshoz pedig tíz havi — próbaszolgálat. Ezenkívül

- ad 1. megfoltó ipari képzettség (kőműves, asztalos, stb.) és pályafelügyelői vizsga,
- ad 2. anyagszervezői vizsga,
- ad 3. távirtdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga a felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra,
- ad 4. kereskedelmi vizsga,
- ad 5. vonatvezetői és kezelői vizsga.

A katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül a vasúti szolgálatba álló katonai altsztioknál véglegesítésük alkalmával, a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabályszerő utánfizetés havi részleteiben leendő befizetés mellett, nyugdíjigazósítójukba beszámoltatik. Kérvények a m. kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetőbizottságához 1908. évi május hó 5-ig.

Egy gépész-lakatos-börtönőrmesteri állás szolgadi kir. a kortólai börtönnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Naponként 84 dkg kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. 4 elemű osztály, gépészi oklevél, lakatos mesterség, alkalmas börtönügyi szolgálat. Kérvények a szolgadi kir kortólai börtönigazgatóhoz 1908. évi április hó 28-ig.

Egy hivataliszolgai állás a godóllói kir. járáshírszolgálatnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerő lakpénz 60 korona pótlékkal, vagy természetbeni lakás. Ruházatmenny 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a postvidéki kir. törvényvezető elnökéhez 1908. évi május hó 2-ig.

IV. oszt. utbiztos állás Zemplén vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 900 korona. Lakpénz 160 korona. Újratulány a törvényhatósági és községi minden kilométerje után: kiépített közutaknál 6 korona 60 fillér, kiépítetlen közutaknál 3 korona 30 fillér, vészútjánál közutaknál 2 korona. Szortárhér 20 korona. Iradatulány 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes szolgálat, ezen felül az előírt vizsga letétele. Kérvények Zemplén vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangos-árjegyzék ingyen és hármintve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, ezimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek. Dús választék!

Elozékeny kiszolgálás, méltányos üzleti árak.

ELEK és TÁRSA BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.